



Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: *Knižní ilustrace pro děti a mládež a jejich využití v literární výchově ve volném čase*

Autor práce: Adéla BOUDOVÁ

Posudek vypracovala: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Datum: 14. 4. 2021

Předkladatelka práce Adéla Boudová zpracovala dané téma kvalitně na úrovni odpovídající nárokům kladeným na tento typ závěrečných kvalifikačních prací. Přístup studentky ke zpracování práce, v níž zkoumala možnosti využití knižních ilustrací pro děti a mládež v literární výchově ve volném čase, byl pečlivý. Téma zvolila cíleně, vycházela z pojetí ilustrace knih jako motivačního prostředku nejen pro rozvoj čtenářství, ale i předčtenářské gramotnosti, neboť působivá ilustrace ovlivňuje zájem o knihy a umožňuje dětem přirozenější vstup do světa literatury.

Studentka nejprve uvedla problematiku do širšího teoretického kontextu: zabývala se vymezením základních pojmů souvisejících s výtvarnou stránkou literárních děl; vymezila typy ilustrací, jejich funkce a úlohy; zaměřila se na představení významných osobností z historie české knižní kultury, nakladatelství pečující o vydávání knih s kvalitními ilustracemi a zmínila literární ceny určené ilustrátorům.

Navazující praktická část obsahuje literární projekt určený dětem mladšího školního věku. Projekt je koncipován jako pětítýdenní. Vychází z knihy *Broučci* od Jana Karafiáta s ilustracemi Jiřího Trnky, klasického a stále oblíbeného díla české literatury pro děti a mládež. O atraktivnosti Trnkových ilustrací Karafiátova díla, v nichž tento známý výtvarník, ilustrátor a režisér animovaných filmů projevil svůj osobitý umělecký rukopis, svědčí soudobé reedice díla, vydání kalendáře či hracích kostek. Titul studentka zvolila na základě vlastních čtenářských zkušeností. Jak sama uvádí, Karafiátovo dílo ji hned oslovilo pro barevnost, jemnost a preciznost Trnkových ilustrací: „Jiřího Trnku vnímám jako člověka, který do ilustrací vnáší pečlivost, cit pro detail a hru s barvami. Dokáže v dětech vyvolat různé emoce, fantazii a představivost. Ilustrátor by měl pro děti tvořit takové ilustrace, které pro ně budou nové, poutavé, barevné, zábavné a vzrušující“ (s. 27).

Při tvorbě projektu studentka vycházela z knižního vydání z roku 1968, které bylo ohodnoceno o rok později jako dílo s nejkrásnějšími ilustracemi na světě, dále získalo Cenu H. CH.



Andersena a prestižní ocenění v Bologni. V rámci reflexe Trnkových ilustrací se A. Boudová zaměřila také na recenzní recepci. Do bakalářské práce zařadila příklady využití ilustrací daného literárního díla v širokém spektru výchov (zařadila návrhy nejen pro oblast literární výchovy, ale i dramatické, výtvarné, hudební a pohybové).

Literární projekt je zamýšlen jako motivační, vedoucí k rozvoji čtenářství a literární výchovy ve volném čase. Autorka nahlížela na možnosti využití konkrétního literárního díla nejen z pohledu receptivní činnosti, ale především činnosti tvořivé. Zapojila do svých metodických návrhů a pracovních listů řadu aktivit z estetické výchovy.

Popis projektu je detailní, zahrnuje klíčové části týkající se základních údajů o věkové skupině, cílech, klíčových kompetencích, výstupech, použitých výukových metodách a formách práce, předpokládaných činnostech... Kompletním uchopením aplikace námětu Trnkových ilustrací studentka prokázala bohatou škálou navržených cílů a konkretizací klíčových kompetencí v projektu. Aktivita zahrnuté v projektu jsou různorodé. Hmatatelným motivujícím výstupem každého účastníka je tvorba vlastní knihy, která může být vystavena v prostorách zařízení. Projekt je určen dětem mladšího školního věku. Koncepce projektu je logická; je zde nejprve zařazeno uvedení do tématu (prvotní úvaha a diskuze nad knihou) a vstup do děje; následuje práce s literárními znaky pohádky; rozvoj hodnotové a postojevé roviny spojené s tematikou rodiny, mezilidských vztahů a přátelství; práce se strukturou textu a postavami. Projekt završuje otevření tématu smrti, které je diskutováno. Oceňuji také, že A. Boudová zařadila do pracovních listů vlastní ilustraci.

Studentka plánovala kompletní ověření projektu v konkrétním zařízení, ale to s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci v ČR nebylo realizovatelné ani v upravené drobnější podobě. Nemohla tedy uskutečnit následnou reflexi. Do své bakalářské práce přesto zařadila drobnou podkapitolu, ta však zahrnuje postřehy pouze v teoretickém rámci.

Formální a jazyková stránky práce jsou v pořádku; bibliografické citace a odkazy jsou zpracovány podle normy; odborná literatura zahrnuje klíčové tituly daného oboru. Kompozice textu je promyšlená, argumentace srozumitelná. Cíle práce byly naplněny.

Předkladatelka bakalářské práce A. Boudová pracovala systematicky. Vytvořením projektu k volnočasové literární výchově prokázala, že lze působit v dané oblasti aktivně a tvořivě. Její práce může inspirovat další studenty a pedagogy volného času při práci s knižními ilustracemi. V případě



Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Karafiátových *Broučků* je možné uvažovat i o dalších projektových nápadech (spojených s ilustrací a textem), neboť toto literární dílo je stále přitažlivé pro dětského čtenáře.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **výborně**.

Helena Zbudilová